

Folketingets socialudvalg

Dato 16. marts 2012

Hermed følger social- og integrationsministerens ændringsforslag til L 87: Forslag til lov om ændring af forskellige love som følge af etableringen af Udbetaling Danmark og om ophævelse af lov om ændring af regler for statens udbetaling af refusion af kommunernes udgifter i henhold til den sociale pensions- og bistandslovgivning m.v. (Fordeling af myndighedsansvaret mellem kommunerne og Udbetaling Danmark m.v.).

Departementet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Tlf. 3392 9300
Fax. 3393 2518
E-mail sm@sm.dk

J.nr. 201X- XXX

Ændringsforslag

Af Social- og integrationsministeren

Til § 2

1) Efter nr. 21 indsættes som nyt nummer:

"01. I § 45, stk. 5, nr. 1, der bliver stk. 6, nr. 1, ændres "og 4" til: "og 5"."

[Konsekvensændring som følge af forslaget til nr. 21]

Til § 3

2) I nr. 5 ændres "§ 42, stk. 2, 2. pkt", til: "§ 42, stk. 2, 3. pkt".

[Rettelse af fejlagtig henvisning]

Til § 24

3) I den under nr. 3 foreslåede affattelse af § 16, stk. 3, udgår 3. pkt.

[Fjernelse af overflødig hjemmel]

Til § 26

4) I stk. 1 ændres "23" til: "24".

[Rettelse af fejlagtig henvisning]

Til § 27

5) I stk. 1, nr. 1, 2 og 4, ændres "23" til: "24".

[Rettelse af fejlagtig henvisning]

Til § 26

6) Efter stk. 7 indsættes som nye stykker:

"Stk. 8. På sagsområder, hvor myndighedsansvaret overgår til Udbetaling Danmark efter denne lovs §§ 4, 5 og 9, videregiver Københavns Kommune senest den 1. august 2012 en elektronisk kopi af alle sager, hvori kommunen i perioden fra den 1. januar 2011 til den 1. marts 2012 traf endelig afgørelse. Udbetaling Danmark må alene bruge de pågældende sager i uddannelsesøjemed og kun i perioden fra den 1. august 2012 til den 30. september 2012.

Stk. 9. På sagsområder, hvor myndighedsansvaret overgår til Udbetaling Danmark efter denne lovs § 13, videregiver Københavns Kommune senest den 1. oktober 2012 en elektronisk kopi af alle sager, hvori kommunen i perioden fra den 1. januar 2011 til den 1. marts 2012 traf endelig afgørelse. Udbetaling Danmark må alene bruge de pågældende sager i uddannelsesøjemed og kun i perioden fra den 1. oktober 2012 til den 30. november 2012.

Stk. 10. På sagsområder, hvor myndighedsansvaret overgår til Udbetaling Danmark efter denne lovs §§ 1-3 og 24, videregiver Københavns Kommune senest den 1. januar 2013 en elektronisk kopi af alle sager, hvori kommunen i perioden fra den 1. januar 2011 til den 1. marts 2012 traf endelig afgørelse. Udbetaling Danmark må alene bruge de pågældende sager i uddannelsesøjemed og kun i perioden fra den 1. januar 2013 til den 28. februar 2013.

[Adgang for Udbetaling Danmark til at uddanne sit personale]

Bemærkninger

Til nr. 1

Der er tale om en konsekvensrettelse som følge af forslaget til § 2, nr. 21.

Til nr. 2

Der er tale om rettelse af en fejlagtig henvisning til § 42, stk. 2, 2. pkt.

Til nr. 3

Der er tale om en ændring som følge af, at der allerede er hjemmel i § 21, stk. 9, i forslag til lov om Udbetaling Danmark til at fastsætte nærmere regler om regnskab mv. for alle de ydelser, der overgår til Udbetaling Danmark.

Til nr. 4

Der er tale om rettelse af en fejlagtig henvisning til § 23. Henvisningen er rettet til § 24.

Til nr. 5

Der er tale om rettelse af en fejlagtig henvisning til § 23. Henvisningen er rettet til § 24.

Til nr. 6

Udbetaling Danmark blev etableret med den såkaldte etableringslov af 22. december 2010, jf. afsnit 1 i det fremsatte lovforslag (L 57). Som det fremgår af lovforslaget til etableringsloven, L 57, vedrører de sagsområder, der skal overgå til Udbetaling Danmark, ydelser, der indgår i mange borgeres grundforsørgelse. I lovforslag L 57 fremgår det således, at det er "afgørende", at overgangen af opgaver til Udbetaling Danmark "foregår så smidigt som muligt og uden gene for borgerne.". Det fremgår også, at der skal ske en "en hensigtsmæssig planlægning af opgaveovergangen." Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 2 i de specielle bemærkninger til lovforslag L 57.

Udbetaling Danmark skal med overtagelsen af ansvaret for sagsområderne udbetale ca. 180 mia. kr. årligt til ca. 2 mio. borgere. Det er afgørende, at serviceniveauet i forhold til borgerne opretholdes ved overgangen. Borgerne skal således fortsat modtage deres ydelser til tiden. Flere af ydelserne – social pension og barseldagpenge - udgør borgernes forsørgerydelser.

Udbetaling Danmark skal overtage opgaverne i tre forskellige "bølger" fra henholdsvis den 1. oktober 2012, den 1. december 2012 og den 1. marts 2013. Der henvises til § 25 i L 87, Forslag til lov om ændring af forskellige love som følge af etableringen af Udbetaling Danmark og om ophævelse af lov om ændring af regler for statens udbetaling af refusion af kommunernes udgifter i henhold til den sociale pensions- og bistandslovgivning m.v. (Fordeling af myndighedsansvaret mellem kommunerne og Udbetaling Danmark m.v.).

Kravet om en smidig overgang uden gene for borgerne indebærer nødvendigvis, at Udbetaling Danmark skal uddanne sine medarbejdere i behandling af konkrete sager på de relevante sagsområder. Denne uddannelse skal foregå, inden myndighedsansvaret overtages, så Udbetaling Danmark er i stand færdigbehandle verserende sager og behandle nye sager på tilfredsstillende vis fra dag ét.

Uddannelsen af medarbejderne vil finde sted i en periode på to måneder forud for overførslen af hver af de tre bølger, hvor der overføres sagsområder til Udbetaling Danmark. For at sikre at medarbejderne i Udbetaling Danmark kan håndtere alle typer af sager, når sagsområderne overgår, er det nødvendigt, at uddannelsen i konkret sagsbehandling er så virkelighedsnær som mulig og at medarbejderne er fortrolige med de it-systemer, der skal understøtte sagsbehandlingen. Udbetaling Danmark har undersøgt mulighederne for at opbygge et undervisningsmiljø, hvori der alene benyttes fiktive sager. Udbetaling Danmark vurderer dog, at opbygningen af et sådan anonymiseret undervisningsmiljø i it-systemerne vil koste minimum 10 mio. kr.

Alternativt kan uddannelsen gennemføres ved brug af sager, der ikke er anonymiseret fuldt ud. Denne løsning vil kræve anvendelse af langt færre offentlige midler. Hertil kommer, at medarbejderne ved uddannelse i et fiktivt undervisningsmiljø risikerer, at uddannelsen bliver utilstrækkelig, fordi der ikke kan udvikles sager til undervisningsbrug, der er tilstrækkeligt virkelighedstro. Uddannelse med udgangspunkt i brug af rigtige sager giver således en mere grundig uddannelse af medarbejderne, der er med til at understøtte, at Udbetaling Danmark kan træffe rigtige afgørelser fra den dag, myndighedsansvaret overgår.

Nærværende ændringsforslag skal på den baggrund sikre at det fornødne grundlag for en grundig uddannelse af medarbejderne i Udbetaling Danmark er til stede. Dette skal ske ved at udvælge en række rigtige sager i Københavns Kommune. Med forslaget gives der en klar og utvetydig hjemmel til, Københavns Kommune har mulighed for og pligt til elektronisk at videregive kopi af alle afgjorte sager fra 2011 og de første par måneder af 2012 til Udbetaling Danmark på de sagsområder, hvor myndighedsansvaret overgår. Københavns Kommune har tilkendegivet over for Udbetaling Danmark, at kommunen er indforstået med at være Udbetaling Danmark behjælpelig med dette.

Samtidigt skal ændringsforslaget sikre, at Udbetaling Danmark har hjemmel til at indsamle og bruge de pågældende sager i uddannelsesøjemed i en periode på to måneder før de tre forskellige tidspunkter for overførsel af sagsområderne. Sagerne må ikke bruges i andet øjemed.

Udbetaling Danmark udvælger fra de modtagne sager et mindre antal sager, i alt ca. 400 sager, der konkret skal bruges i undervisningen. Udvalgelsen skal sikre, at der i det konkrete uddannelsesforløb indgår sager, der er repræsentative for de opgaveområder, der overgår til Udbetaling Danmark.

Både Københavns Kommunes elektroniske videregivelse og Udbetaling Danmarks elektroniske opbevaring af sagerne og brug af de udvalgte sager i forbindelse med uddannelsesforløbet vil indebære behandling af følsomme personoplysninger. Der kan for eksempel i få tilfælde indgå oplysninger om helbredsæssige forhold i visse sager, der er omfattet af persondatalovens § 7, og oplysninger om væsentlige sociale problemer, der er omfattet af persondatalovens § 8. Det drejer sig for eksempel om visse sager om boligstøtte, hvor der kan indgå oplysninger om at en person har et bevægelseshandicap. Det kan ligeledes dreje sig om oplysninger om, at en person modtager førtidspension. Uddannelsesforløbet vil dog være kortvarigt, og Udbetaling Danmark vil med en række tiltag sikre, at der ikke tilgås

flere oplysninger end nødvendigt under uddannelsen, herunder vil medarbejdernes brug af sagerne blive logget, ligesom oplysningerne i sagerne (navn, adresse, fritekstfelter) så vidt muligt vil blive "blændet".

Forholdet til persondataloven og persondatadirektivet

Som det fremgår af afsnit 2.7.2.1. i lovforslag nr. L 86 (forslag til lov om sagsbehandling og administration i Udbetaling Danmark), vurderes det, at Udbetaling Danmark skal betragtes som en "forvaltningsmyndighed, der udfører opgaver på det sociale område", jf. persondatalovens § 8, stk. 3, idet de fleste sagsområder, der foreslås overført til Udbetaling Danmark, må betragtes som lovgivning på det sociale område. Det samme er tilfældet med Københavns Kommune for så vidt angår de sager, som nærværende ændringsforslag vedrører.

Social- og Integrationsministeriet har overvejet, om der - uden vedtagelse af dette ændringsforslag - er hjemmel i persondatalovens behandlingsregler til den beskrevne videregivelse fra Københavns Kommune og Udbetaling Danmarks efterfølgende indsamling og anvendelse. Der findes dog kun i begrænset omfang sammenlignelig praksis fra for eksempel fra Datatilsynet. Det er Social- og Integrationsministeriets umiddelbare vurdering, at der ikke kan videregives oplysninger fra Københavns Kommune efter persondatalovens § 8, stk. 3, som beskrevet i det foregående afsnit ovenfor, jf. blandt andet beskrivelsen i afsnit 2.7.1.2. i L 86 om videregivelse af oplysninger fra sociale myndigheder. Formålet med ændringsforslaget er således at sikre et klart og utvetydigt lovgrundlag for videregivelsen.

Det forudsættes videregivelsen fra Københavns Kommune til Udbetaling Danmark og Udbetaling Danmarks indsamling og efterfølgende brug af de udvalgte sager i alle tilfælde sker inden for rammerne af EU's persondatadirektiv (direktiv 95/46/EF) og reglerne i persondataloven i øvrigt. Persondatalovens § 8, stk. 3, er ikke en direktivbestemt bestemmelse, jf. beskrivelsen i afsnit 2.10. i lovforslag nr. L 86. Behandling af personoplysninger, herunder videregivelse, kan ske for at et retskrav kan fastsættes, gøres gældende eller forsvares efter artikel 8, stk. 2, litra e, 2. led, i EU's persondatadirektiv. Som det fremgår af det nævnte afsnit 2.10. i L 86, antages det, at denne bestemmelse omfatter myndigheders behandling af oplysninger som led i myndighedsudøvelse. Bestemmelsen svarer til persondatalovens § 7, stk. 2, nr. 4.

Offentlig myndighedsudøvelse er typisk konkrete forvaltningsafgørelser, men myndighedsudøvelse af mere faktisk karakter såsom undervisning af en myndigheds medarbejdere må i et vist begrænset omfang også være omfattet. Det må særligt gælde her, hvor undervisningen knytter sig meget tæt til det arbejde med konkrete afgørelser, som Udbetaling Danmark skal være forberedt på til at overtage ansvaret for inden myndighedsovergangen. Den beskrevne videregivelse fra Københavns Kommune af rigtige sager og det korte efterfølgende uddannelsesforløb er som nævnt helt afgørende for, at Udbetaling Danmark kan leve op til kravet om en smidig overgang. Behandlingen af personoplysninger må derfor anses for at være i overensstemmelse med persondatadirektivet.

Det bemærkes i den forbindelse, at persondatalovens § 5's krav om, at behandlingen kun kan ske til saglige formål, og hvis behandlingen er proportional, vil blive overholdt under uddannelsesforløbet. For eksempel vil

Udbetaling Danmark ikke udvælge flere af de videregivne sager til den konkrete uddannelse end nødvendigt. Udbetaling Danmark vil som dataansvarlig myndighed for de oplysninger, myndigheden modtager/indsamler fra Københavns Kommune i øvrigt sikre sig, at persondataloven overholdes under uddannelsesforløbet, herunder lovens krav om sletning og sikkerhed.

Det er hensigten med formuleringen af den foreslåede bestemmelse at fastslå udtrykkeligt hvilke sager, der skal videregives fra Københavns Kommune, og som dermed skal indsamles af Udbetaling Danmark. Da det ikke er muligt på konkret "sags-niveau" at lovgive om, hvilke sager, der skal bruges i uddannelsesøjemedet, vil Udbetaling Danmark nødvendigvis få videregivet flere sager, end de ca. i alt ca. 400 sager, der bliver behov for at bruge i uddannelsesforløbet.

Social- og Integrationsministeriet har overvejet ændringsforslagets forhold til oplysningspligten i persondatalovens § 29, der vedrører situationer, hvor personoplysninger indsamles hos andre end de registrerede. Oplysningspligten indebærer, at den registrerede skal underrettes om bl.a. den dataansvarlige myndigheds identitet, formålene med behandlingen af personoplysninger og alle yderligere oplysninger, der må anses for nødvendige for, at den registrerede kan varetage sine interesser. Der kan ske fravigelse af oplysningspligten, hvis den registrerede allerede er bekendt med oplysningerne om den registreredes identitet mv. eller videregivelsen udtrykkeligt er fastsat i henhold til lov, jf. § 29, stk. 2.

Som følge af den udtrykkelige fastsættelse i ændringsforslaget af Københavns Kommunes videregivelse og Udbetaling Danmarks indsamling af sager, er det Social- og Integrationsministeriets vurdering, at persondatalovens § 29, stk. 1, om oplysningspligt ikke gælder for Københavns Kommunes og Udbetaling Danmarks behandling af personoplysninger om de personer, de videregivne, indsamlede og efterfølgende benyttede sager vedrører, jf. lovens § 29, stk. 2, 2. led.

Det vil alene være ansatte i Udbetaling Danmark, som konkret har behov for undervisning ved brug af personoplysninger og som er undergivet tavshedspligt, der får adgang til personoplysningerne.

De personoplysninger, der som følge af forslaget videregives fra Københavns Kommune til Udbetaling Danmark med henblik på undervisning, må udelukkende anvendes til undervisning.

Alle der deltager i undervisningen, skal have modtaget behørig instruktion om, hvorledes de personoplysninger, der indgår, må behandles.

De lokaler, der benyttes til behandling af personoplysninger i forbindelse med undervisningen, skal desuden være indrettet med henblik på at forhindre uvedkommende – herunder også andre ansatte i Udbetaling Danmark og ATP – adgang til personoplysningerne.

Karen Hækkerup

/Bent Nielsen